

Gemeente **Heerde**

2024 Najaarsnota

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Beknopte analyse	6
Risico's	7
1. Bestuur	9
2. Ruimte, ondernemen en wonen	11
3. Sociaal maatschappelijk	14
4. Bedrijfsvoering	16
Overzicht overhead	17
Algemene dekkingsmiddelen	19
Onvoorzien	21
Totaaloverzicht mutaties	22

Inleiding

Aanleiding

Conform artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Heerde 2023' (artikel 212 van de Gemeentewet), informeert het college de raad gedurende het jaar door 2 rapportages op te stellen; één over de eerste 4 maanden (voorjaarsnota) en één over de eerste 8 maanden van het jaar (najaarsnota). De nu voorliggende najaarsnota rapporteert over de eerste 8 maanden van 2024. De verantwoording vindt plaats op programmaniveau en sluit qua indeling aan bij de overige P&C-documenten.

Leeswijzer

Deze najaarsnota start met een beknopte analyse waarin een korte uiteenzetting wordt gegeven van de budgetontwikkelingen gedurende het jaar gevolgd door een risico-inventarisatie. Vervolgens wordt er per programma een korte en bondige toelichting gegeven op de belangrijkste budgetmutaties. Tenslotte is er een totaaloverzicht van alle mutaties toegevoegd.

Beknopte analyse

Deze najaarsnota sluit met een positief saldo van **€1.439.000,-**. Dit saldo is aanmerkelijk hoger dan het positieve saldo van €451.000,- dat bij de voorjaarsnota was ingeschat. Het verschil tussen beide bedragen is per programma/onderdeel in het kort hieronder toegelicht.

Het programma **Bestuur** wijkt in totaliteit weinig af van de begroting. De belangrijkste aanpassing is de hogere legesinkomsten van €50.000,- bij Burgerzaken als gevolg van de paspoortpiek.

Bij **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn de lagere gebruikerslasten voor De Heerd een meevaller van €110.000,-. Dit komt doordat de beheerdersfunctie van deze en andere MFA's nog niet goed is ingevuld. Binnenkort wordt hier een onderzoek voor opgestart om dit in de toekomst goed vorm te gaan geven. Voor de Villa Jacoba moet het achterstallig onderhoud aan het pand worden verholpen. Dit is een verplichting volgens de Erfgoedwet; het pand is een rijksmonument. De kosten hiervoor bedragen €500.000,- (excl. verduurzaming) en zijn in deze najaarsnota meegenomen. Voordat de opdracht wordt gegeven om de werkzaamheden bij de Villa Jacoba uit te voeren wil het college eerst met de raad in overleg over de toekomst van de Villa Jacoba. Hiervoor wordt binnenkort een discussienota opgesteld. Van het rijk is er €119.000,- ontvangen voor de doorontwikkeling van de Omgevingswet. Dit geld wordt dit jaar niet meer gebruikt. Daarom wordt voorgesteld om dit budget toe te voegen aan de reserve Omgevingswet. De verwachte opbrengst van de leges omgevingsvergunningen is €375.000,- hoger. Deze hogere opbrengsten zijn echter nodig om de toegenomen werkvoorraad terug te dringen en de extra bouwaanvragen af te wikkelen. Daarnaast is het voorstel om uit deze hogere inkomsten een wegbeheerder te betalen.

In de Meicirculaire 2024 is er €282.000,- toegevoegd aan het budget voor de WSW/participatie. Dit geld wordt doorgestort naar Lucrato. Toenemende/complexere aanvragen voor de Jeugdzorg en Wmo veroorzaken een budgetaanpassing van €323.000,- bij het programma **Sociaal maatschappelijk**. Het budget voor het dagbestedingsvervoer, regiotaxi en leerlingenvervoer moet met €132.000,- worden verhoogd door meer vervoersbewegingen en gestegen vervoerskosten. De BUIG-uitkering tenslotte is met €144.000,- naar beneden bijgesteld conform de voorlopige beschikking van het rijk.

De onderlinge gemeentelijke samenwerking op het gebied van functioneel beheer, juridische zaken, inkoop, belastingen etc. resulteert in een hogere doorbelasting van gedetacheerd personeel dan geraamd. Hiervoor kan €275.000,- bij het onderdeel **Overhead** worden bijgeraamd.

Het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** kent een aantal grote financiële meevallers. De belangrijkste is de mutatie op de algemene uitkering vanuit de Meicirculaire 2024; een voordeel van €1.203.000,-. De renteopbrengst over het openstaande banksaldo levert nog €450.000,- extra op dit jaar. Tenslotte is het bezwaar wat vorig jaar was aangespannen tegen de Belastingdienst jegens de opgelegde boeterente gewonnen. Inmiddels is hiervoor €250.000,- terugontvangen.

Risico's

De veranderingen in de maatschappij volgen elkaar in rap tempo op. Een groot deel van deze veranderingen hebben ook zijn weerslag op de gemeente Heerde en beïnvloeden daarmee de financiën van de gemeente. Wat hiervan is uit te drukken in euro's én wat dit jaar ook daadwerkelijk staat te gebeuren is als zodanig al in deze najaarsnota verwerkt. Er resteert dan een deel dat te onzeker is om het budget voor aan te passen; de zogenaamde risico's. De belangrijkste en meest waarschijnlijke risico's zijn toegelicht in dit hoofdstuk.

Algemene uitkering

De aanpassing van de hoogte van de algemene uitkering die in deze najaarsnota is opgenomen is gebaseerd op de laatst bekende bijstelling, de Meicirculaire 2024. De uitkomsten uit de September- en Decembercirculaire 2024 zijn pas bekend nadat deze najaarsnota is vastgesteld; wanneer deze uitkomsten afwijken van de meicirculaire dan resulteert dit automatisch in een afwijkend resultaat op dit onderdeel voor 2024.

Opvang Oekraïense ontheemden

Sinds 2022 worden er Oekraïense ontheemden opgevangen binnen de gemeente Heerde. Door het steeds wisselende aantal bewoners en de relatief korte periode dat deze opvang plaatsvindt is het (nog) lastig om een goede raming te maken van de verwachte kosten. De sterk fluctuerende prijzen voor o.a. energie en de onzekerheid over het verloop van de herfst en winter (koud of mild) maken het nog complexer om hiervoor goed te budgetteren. Het risico op een significante budgetafwijking is hierdoor relatief groot.

Voorzieningen en reserves

De werkelijke dotatie/onttrekking aan voorzieningen en reserves wijkt vaak af van de raming. Een goed voorbeeld hiervan is de pensioenvoorziening (ex)bestuurders. De herijking van de hoogte van de pensioenen en daarmee van de voorziening wordt door een onafhankelijk bureau aan het eind van het kalenderjaar uitgevoerd. De hoogte ervan wordt door meerdere niet te beïnvloeden factoren bepaald waarvan de actuele rentestand en de komst/vertrek van de pensioengerechtigden de belangrijkste zijn. Aangezien de herijking pas plaatsvindt na vaststelling van de najaarsnota is het niet meer mogelijk om het budget hiervoor bij te stellen met een mogelijke resultaatafwijking tot gevolg. Ditzelfde probleem doet zich voor in de volle breedte bij de realisatie van voorzieningen en reserves; vaak is hier sprake van buitenaf komende niet beïnvloedbare factoren waardoor de kans op budgetafwijkingen groot is.

Gemeenschappelijke regelingen

Een substantieel deel van het budget wordt uitgegeven aan gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Heerde deel van uit maakt (verbonden partij). De (beleids)invloed die op de verbonden partijen kan worden uitgeoefend is gering (1 van de vele gemeenten). Hierdoor is het lastig om budgetafwijkingen te voorkomen en/of tijdig te signaleren.

Anterieure overeenkomsten

Regelmatig worden er anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars gesloten die veelal meerdere jaren bestrijken. Het is niet altijd helder hoe en of de geldbedragen die met de overeenkomsten zijn gemoeid over de jaren moeten worden verdeeld; hierdoor bestaat het risico dat (te) laat een mutatie plaatsvindt waar in de begroting geen rekening mee is gehouden.

Subsidies

Momenteel worden de lokale overheden overstelpt met provinciale- en rijkssubsidies op tal van beleidsterreinen. Soms is over de hoogte of toekenning ervan onvoldoende duidelijkheid of komen deze subsidiegelden pas laat in een jaar beschikbaar waardoor hiervoor geen budgetbijstelling (meer) kan plaatsvinden. Ook komt het voor dat deze

ontvangsten niet altijd via de balans naar een volgend jaar kunnen worden overgeboekt. De verantwoording ervan moet echter wel plaatsvinden in het betreffende jaar en wijkt hierdoor af van de begroting.

Projecten Zaakgericht Werken en M2A

De accountant heeft bij de controle van het boekjaar 2023 geconstateerd dat de gemaakte kosten voor informatisering projecten alleen mogen worden geactiveerd wanneer dit 'On Premise' oplossingen zijn; SaaS oplossingen moeten rechtstreeks in de exploitatie worden verantwoord. Aangezien zowel het project Zaakgericht Werken als het project M2A bijna volledig uit SaaS-oplossingen bestaat heeft een budgetafwijking hiervan direct gevolgen voor de exploitatie en dus het rekeningresultaat. Op dit moment is voor dit jaar nog geen goede inschatting te maken van de werkelijke kosten van de genoemde projecten.

Boetes en claims

Dit jaar is er naar aanleiding van een aanbestedingstraject een Woo-verzoek ingediend door een afgewezen partij. Dit Woo-verzoek kan theoretisch overgaan in een schadeclaim. Vorig jaar is er aan het eind van het jaar een boete ontvangen over te laat betaalde rente. Wanneer een boete of claim wordt opgelegd door een externe partij met daarbij een onzekere schuldvraag, dan is het een boekhoudkundige verplichting om de hiermee verband houdende kosten te verwerken in het betreffende boekjaar. Voor dit jaar is dit (nog) niet aan de orde echter, wanneer hiervan sprake is dan kan de financiële impact (=budgetafwijking) hiervan groot zijn.

Klimaatverandering

Het klimaat wordt steeds grilliger en onvoorspelbaarder. De recente overstromingen in Centraal Europa tonen dit opnieuw aan. Op kleinere schaal zien we daar ook de gevolgen van in Heerde; door de vele regenval van de afgelopen maanden zijn er bij een aantal gemeentelijke gebouwen problemen geweest met ondergelopen kelders, schimmelvorming op muren en vochtinwerking op elektrische apparatuur. Om deze problemen op te lossen is er inmiddels extra budget bijgeraamd. Voor andere weersinvloeden (bijv. storm / zware sneeuwval) is op dit moment geen aanvullend budget in de begroting opgenomen. Wanneer deze extremen zich gaan voordoen dan zal dit onvermijdelijk leiden tot budgetoverschrijdingen.

1. Bestuur

Toelichting op programma Bestuur

Dit programma gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. De raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners maar ook over openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening, de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en afroming najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Bestuur	5.731.413	25.000	5.756.413	4.139.238	1.617.175
Veiligheid	2.262.776	20.000	2.282.776	1.956.718	326.058
Dienstverlening	493.130	58.000	551.130	430.550	120.580
Bestuurlijke samenwerking	552.570	-10.000	542.570	505.642	36.928
Totaal Lasten	9.039.889	93.000	9.132.889	7.032.148	2.100.741
Baten					
Bestuur	-4.565.000	-25.000	-4.590.000	-4.561.266	-28.734
Veiligheid	-33.340	0	-33.340	-12.430	-20.910
Dienstverlening	-246.770	-100.000	-346.770	-272.943	-73.827
Totaal Baten	-4.845.110	-125.000	-4.970.110	-4.846.639	-123.471
Resultaat	4.194.779	-32.000	4.162.779	2.185.509	1.977.270

Toelichting op de lasten en baten bestuur

Lasten

Bij het programma **Bestuur** moet het budget voor 2024 met **€93.000,-** naar boven worden bijgesteld. De belangrijkste mutaties zijn hieronder toegelicht.

Heerde 850 jaar

Bij het vaststellen van de Jaarstukken 2023 is besloten om €192.000,- te reserveren voor 'Heerde 850 jaar'. Dit jaar is er al een begin gemaakt met de organisatie hiervan en is er inmiddels €25.000,- aan subsidie uitbetaald. Deze kosten worden gedekt uit de hiervoor ingestelde reserve 'Startbijdrage Heerde 850 jaar'.

Onderhoud brandweerkazernes

Bij de brandweerkazerne in Heerde moet het gevelvoegwerk worden hersteld en worden de TL-armaturen vervangen door LED-armaturen. Bij de kazerne in Wapenveld is het, ondanks de voorgenomen sloop, nog noodzakelijk om preventief onderhoud aan de installaties uit te voeren. In totaliteit is voor deze kazernes €20.000,- bijgeraamd.

Rijksleges

Als gevolg van de 'paspoortpiek' moeten zowel de rijksleges als de doorbetaling ervan naar het rijk met €50.000,- worden verhoogd. Deze post verloopt budgetneutraal omdat alle inkomsten worden doorgestort.

Baten

De inkomsten kunnen met **€125.000,-** naar boven worden bijgesteld voor dit programma. Onderstaand is dit toegelicht.

Heerde 850 jaar

Zoals hierboven al aangegeven vindt de dekking van de subsidie voor 'Heerde 850 jaar' plaats vanuit de reserve. Dit jaar wordt hieraan €25.000,- uitgegeven; dit bedrag wordt ook uit de reserve onttrokken en is als inkomst bij deze najaarsnota meegenomen.

Rijksleges en Secretarieleges

De rijksleges en secretarieleges kunnen beide met €50.000,- worden verhoogd. De oorzaak hiervan is de zogenaamde paspoortpiek; op dit moment moeten veel paspoorten en ID-bewijzen worden verlengd omdat deze allemaal tegelijkertijd zijn verlopen. De verwachting is dat deze piek ook volgend jaar nog aanhoudt.

2. Ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en afroming najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Duurzaamheid	1.321.618	206.478	1.528.096	103.650	1.424.446
Riolering	1.285.204	0	1.285.204	1.158.574	126.630
Reiniging afval	1.708.955	0	1.708.955	1.341.395	367.560
Begraven	447.271	0	447.271	357.854	89.417
Economie	336.639	258.000	594.639	556.050	38.589
Toerisme en recreatie	442.846	30.000	472.846	383.509	89.337
Bouwen en Wonen	1.248.499	114.000	1.362.499	1.283.786	78.713
Ruimtelijke ontwikkeling	764.319	154.000	918.319	571.481	346.838
Grondbedrijf	76.566	0	76.566	399.929	-323.363
Gemeentelijke accommodaties	2.191.591	372.000	2.563.591	1.310.766	1.252.825
Beheer en onderhoud	5.426.712	87.000	5.513.712	3.695.184	1.818.528
Verkeer en vervoer	330.264	-10.000	320.264	216.633	103.631
Totaal Lasten	15.580.484	1.211.478	16.791.962	11.378.810	5.413.152
Baten					
Duurzaamheid	-1.124.003	-206.478	-1.330.481	-9.295	-1.321.187
Riolering	-1.618.057	0	-1.618.057	-1.597.756	-20.301
Reiniging afval	-2.096.421	0	-2.096.421	-1.636.022	-460.399
Begraven	-615.580	0	-615.580	-479.172	-136.408
Economie	-25.200	-250.000	-275.200	-16.100	-259.100
Toerisme en recreatie	-21.587	0	-21.587	0	-21.587
Bouwen en Wonen	-397.866	-471.000	-868.866	-730.459	-138.407
Ruimtelijke ontwikkeling	-226.380	-75.000	-301.380	-196.131	-105.249
Grondbedrijf	-462.909	0	-462.909	-2.640.682	2.177.773
Gemeentelijke accommodaties	-947.754	0	-947.754	-521.087	-426.667
Beheer en onderhoud	-668.703	-107.500	-776.203	-515.812	-260.391
Verkeer en vervoer	0	0	0	-415	415
Totaal Baten	-8.204.460	-1.109.978	-9.314.438	-8.342.930	-971.508

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	7.376.024	101.500	7.477.524	3.035.879	4.441.644
Gerealiseerd resultaat	7.376.024	101.500	7.477.524	3.035.879	4.441.644

Toelichting op de lasten en baten (Openbare)ruimte, ondernemen en wonen

Lasten

Voorgesteld wordt om de uitgaven bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** met **€1.211.000,-** te verhogen. De belangrijkste budgetwijzigingen van deze stijging zijn hieronder toegelicht.

Subsidies Duurzaamheid

Voor dit jaar zijn er (extra) subsidies ontvangen voor Duurzaamheid. Voor het Nationaal isolatieprogramma is €173.000,- ontvangen en de CDOKE bijdrage (Jetten-gelden) is met €34.000,- verhoogd. Deze mutaties zijn zowel aan de lasten- als aan de batenkant opgenomen en verlopen daarmee budgetneutraal.

Restant bijdrage op- en afritten stelsel bedrijventerrein H2O

Vorig jaar is er al €750.000,- betaald aan de Provincie Gelderland voor het realiseren van de aansluiting op de snelweg A28 voor het bedrijventerrein H2O. Inmiddels zijn de werkzaamheden afgerond en is er een factuur van €250.000,- voor de restantbijdrage ontvangen. Deze betaling wordt gedekt uit de reserve 'Op- en afrittenstelsel A28'.

Vereveningsfonds Sociale woningbouw en Groenfonds

Er is in 2024 een bijdrage van €96.000,- ontvangen voor het vereveningsfonds 'Sociale woningbouw'. Tezamen met een bijdrage van €18.000,- uit een voorgaand jaar kan er €114.000,- aan de hiervoor ingestelde voorziening worden toegevoegd. Voor het 'Groenfonds'; is dit jaar €75.000,- ontvangen. Ook dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening 'Groenfonds' zodat dit bedrag op een later moment voor dit doel kan worden ingezet.

Uitvoeringskosten Omgevingswet

Vanuit de Meicirculaire 2024 is er €119.000,- extra budget beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling en uitvoering van de Omgevingswet. Voor dit jaar is het niet nodig om dit geld in te zetten, daarom wordt voorgesteld om dit budget toe te voegen aan de reserve 'Omgevingswet'.

Gebruikerslasten De Heerd

De geraamde gebruikerslasten voor De Heerd kunnen grotendeels, voor €110.000,-, worden afgeraamd. Dit komt omdat de beheertaken niet (volledig) door de beheerstichting worden uitgevoerd waardoor er maar voor een klein deel aanspraak wordt gemaakt op dit budget.

Achterstallig onderhoud Villa Jacoba

Monumentenwacht Gelderland heeft onlangs een inspectie uitgevoerd naar de staat van onderhoud van Villa Jacoba. De conclusie van deze inspectie was dat de technische staat van het pand over het algemeen matig tot slecht is. Villa Jacoba is een rijksmonument. In de Erfgoedwet is geregeld dat de eigenaar moet zorgen dat er zodanig onderhoud wordt gepleegd zodat het rijksmonument behouden blijft. Op dit moment is/wordt hier niet aan voldaan. De geschatte kosten voor het herstel van het pand (exclusief verduurzaming) bedragen €500.000,-. Voorgesteld wordt om dit bedrag op te nemen in deze najaarsnota en toe te voegen aan de reserve 'Onderhoud gebouwen' zodat volgend jaar met het herstel van het pand kan worden begonnen.

Baten

De opbrengsten kunnen bij dit programma met **€1.110.000,-** worden verhoogd. Een groot deel van dit bedrag is hierboven al verklaard. Immers, de subsidies voor Duurzaamheid (€207.000,-), de aansluiting op de A28 (€250.000,-) en de vereveningsfondsen Sociale woningbouw en Groenfonds (€171.000,-) worden ook aan de inkomstenkant gemuteerd en hebben geen invloed op het resultaat. De resterende mutaties zijn onderstaand toegelicht.

Leges Omgevingsvergunningen

De opbrengsten uit leges voor de Omgevingsvergunningen kunnen met €375.000,- worden verhoogd. Voorgesteld wordt om deze hogere inkomsten voor €282.000,- te gebruiken om hiervoor extra personeel bij de afdeling ROW in te huren zodat het hierdoor ontstane extra werk uitgevoerd kan worden. Het restant ad. €93.000,- kan worden gebruikt voor het bekostigen van een wegbeheerder bij de afdeling ROB. Deze mutaties komen terug bij het onderdeel 'Overhead'.

Vergoeding pacht oefenterrein defensie

In 2023 is er geen vergoeding voor de pacht van het oefenterrein van defensie ontvangen; dit geld is dit jaar overgemaakt. Deze extra inkomsten van €43.000,- zijn in deze najaarsnota verwerkt.

Verkoop oude vrachtauto

De buitendienst heeft inmiddels de nieuwe vrachtauto in gebruik genomen. De verkoop van de oude vrachtauto heeft nog €31.000,- opgeleverd.

3. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Onderwijs	1.615.624	10.000	1.625.624	598.361	1.027.263
Kunst cultuur en media	893.659	3.100	896.759	824.941	71.818
Sport	286.418	-14.000	272.418	278.616	-6.198
STIP	3.442.952	-21.500	3.421.452	2.221.821	1.199.631
Jeugd	5.928.386	47.100	5.975.486	4.461.692	1.513.794
Participatie & werk	2.880.352	249.600	3.129.952	2.679.581	450.372
Inkomen	4.925.122	-19.600	4.905.522	3.939.451	966.071
WMO	7.400.696	475.000	7.875.696	5.573.135	2.302.561
Totaal Lasten	27.373.209	729.700	28.102.909	20.577.597	7.525.312
Baten					
0-10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Onderwijs	-863.910	0	-863.910	-18.551	-845.359
Kunst cultuur en media	-2.500	-9.600	-12.100	-15.232	3.132
Sport	-25.953	0	-25.953	-22.577	-3.376
STIP	-93.490	0	-93.490	-3.238	-90.252
Jeugd	-70.000	0	-70.000	-567	-69.433
Participatie & werk	0	0	0	-3.663	3.663
Inkomen	-3.384.447	195.195	-3.189.252	-2.588.431	-600.821
WMO	-182.460	-16.000	-198.460	-195.928	-2.532
Totaal Baten	-4.622.760	169.595	-4.453.165	-2.848.187	-1.604.978
Resultaat	22.750.449	899.295	23.649.744	17.729.410	5.920.334

Toelichting op de lasten en baten Sociaal maatschappelijk

Lasten

Voor het programma **Sociaal maatschappelijk** stijgen de uitgaven met **€730.000,-**. De belangrijkste mutaties zijn hieronder uitgeschreven.

WSW/Participatie

Vanuit de Meicirculaire 2024 is er €282.000,- toegevoegd aan het budget voor de WSW/participatie. Dit geld wordt doorgestort naar het werkvoorzieningsschap Lucrato.

Jeugdzorg (ZIN en PGB)

Door de toegenomen complexiteit en problematiek onder jongeren zijn de kosten voor de Jeugdzorg hoger dan voorzien; hiervoor moet €62.000,- worden bijgeraamd.

Bijstand

De bijstandsuitkeringen zijn, door de goede arbeidsmarkt, in werkelijkheid lager. Het budget hiervoor kan met €51.000,- naar beneden worden bijgesteld.

Wmo (maatwerkvoorzieningen)

De kosten voor de Wmo staan door de toenemende vergrijzing onder druk. Dit geldt zowel voor de zorg in natura als voor de vervoers- en woonvoorzieningen. Hierbij komt nog dat door de krappe woningmarkt er weinig roulatie in het woningbestand plaatsvindt met als gevolg een toenemend aantal woningen dat moet worden aangepast.

Voorgesteld wordt om het budget voor de Wmo maatwerkvoorzieningen met €261.000,- te verhogen.

Basismobiliteit

Dit jaar wordt er meer gebruik gemaakt van de voorzieningen voor het leerlingenvervoer (o.a. door sloop sporthal Wapenveld), regiotaxi en dagbesteding. Tezamen met de fors gestegen vervoerskosten resulteert dit in een budgetbijstelling van €132.000,- voor dit onderdeel. Overigens is het aantal ritten nog steeds lager dan voor de Coronapandemie.

Wmo AVSLH (algemene voorzieningen)

Het budget voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis moet met €95.000,- worden verhoogd. Enerzijds komt dit door het toenemende aantal ouderen, anderzijds zijn er extra gespreksvoerders ingehuurd in verband met de omzetting van deze voorziening naar het 'model Hardenberg'. Hierdoor moeten er veel toewijzingen opnieuw worden beoordeeld en waar nodig bijgesteld.

Baten

De inkomsten moeten bij dit programma met **€170.000,-** worden verlaagd. Dit komt voor het overgrote deel door een neerwaartse bijstelling van het BUIG-budget met €195.000,-. Het resterende verschil betreft een positieve bijstelling van de eigen bijdragen voor de Wmo-voorzieningen.

4. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het Grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Financien	352.209	-1.110.709	-758.500	0	-758.500
Streekarchivariaat	210.854	-80.000	130.854	21.781	109.073
Totaal Lasten	563.063	-1.190.709	-627.646	21.781	-649.427
Baten					
Financien	-366.879	190.000	-176.879	-305.000	128.121
Streekarchivariaat	0	80.000	80.000	0	80.000
Totaal Baten	-366.879	270.000	-96.879	-305.000	208.121
Resultaat	196.184	-920.709	-724.525	-283.219	-441.306

Toelichting op de lasten en baten bedrijfsvoering

Lasten

Bij het programma **Bedrijfsvoering** worden de lasten met **€1.191.000,-** verlaagd. De mutaties die de oorzaak zijn van deze bijstelling zijn onderstaand toegelicht.

Vorig begrotingssaldo

Het actuele begrotingssaldo voor deze najaarsnota kan alleen worden bepaald door het huidige begrotingssaldo van €451.000,- tegen te boeken.

Stelpost uitvoeringsprogramma college

Voor de jaren 2023-2025 zijn er budgetten opgenomen voor het uitvoeringsprogramma van het college. Bij deze najaarsnota wordt hiervoor een bedrag van €470.000,- vrijgegeven. Dit bedrag is overgeheveld naar de afdeling ROW; hiermee worden voor dit jaar de volkshuisvestingstaken die in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen opgepakt.

Overheveling restant stelpost uitvoeringsprogramma college naar reserve

Voorgesteld wordt om, in navolging van vorig jaar, het restantsaldo 2024 (€190.000,-) van het uitvoeringsprogramma college over te hevelen naar de bestemmingsreserve 'Uitvoeringsprogramma college'.

Streekarchief

De oprichting van de nieuwe GR, Streekarchief NOVA, duurt langer dan vooraf ingeschat. Hierdoor worden de (meer)kosten maar voor een deel dit jaar gemaakt. Voorgesteld wordt om €80.000,- af te ramen en over te hevelen naar een nieuw in te stellen reserve 'Streekarchief' zodat dit geld op een later moment hiervoor kan worden aangewend.

Baten

De inkomsten bij dit programma moeten met **€270.000,-** worden bijgesteld. Dit betreft de overheveling naar de nieuw in te stellen reserve voor het streekarchief (€80.000,-) en de overheveling van het restantsaldo van het uitvoeringsprogramma college (€190.000,-) zoals bij de uitgaven al is toegelicht.

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Huisvesting	649.975	20.000	669.975	528.235	141.740
Facilitair	265.070	0	265.070	204.742	60.328
Personeel en Organisatie	6.176.150	1.233.600	7.409.750	5.965.532	1.444.218
ICT	2.314.356	275.000	2.589.356	2.652.941	-63.585
Financiën	147.180	0	147.180	129.995	17.185
Elektronische dienstverlening	103.473	-5.000	98.473	67.086	31.387
Overheadtoerekening	438.148	0	438.148	438.147	1
Totaal Lasten	10.094.352	1.523.600	11.617.952	9.986.679	1.631.273
Baten					
Huisvesting	-20.000	0	-20.000	-547	-19.453
Facilitair	0	0	0	-440	440
Personeel en Organisatie	-311.930	-798.000	-1.109.930	-1.056.615	-53.315
ICT	-69.330	-275.000	-344.330	-184.189	-160.141
Financiën	0	0	0	-398	398
Overheadtoerekening	-438.147	0	-438.147	-438.147	0
Totaal Baten	-839.407	-1.073.000	-1.912.407	-1.680.336	-232.071
Resultaat	9.254.945	450.600	9.705.545	8.306.343	1.399.202

Toelichting op de lasten en baten Overhead

Lasten

Voorgesteld wordt om het budget voor de uitgaven bij het onderdeel **Overhead** met **€1.524.000,-** te verhogen. Onderstaand is voor de grootste posten uitgelegd waarvoor deze budgetbijstelling nodig is.

Belastingsamenwerking

Zoals bekend wordt op het gebied van het heffen en innen van belastingen samengewerkt met de gemeenten Elburg, Hattem en Oldebroek. De gemeente Heerde huisvest de medewerkers die deze werkzaamheden uitvoeren en met ingang van 1 september 2024 zijn al deze medewerkers ook in dienst bij de gemeente Heerde. Zowel de loonkosten voor de vaste medewerkers als de (tijdelijke) inhuur als de overige bijkomende kosten moeten daarom worden bijgeraamd; in totaliteit een bedrag van €408.600,-. Een groot deel van deze kosten plus een opslag voor overhead wordt in rekening gebracht bij de genoemde gemeenten. Deze inkomsten zijn bij de baten opgenomen.

Inhuur wegbeheerder ROB

In de collegevergadering van 3 september 2024 is besloten om voor de periode 2024-2028 een wegbeheerder aan te trekken en deze kosten te betrekken bij de P&C-cyclus. Voor dit jaar kunnen de kosten hiervoor van €93.000,- worden gedekt uit de hogere legesinkomsten van de omgevingsvergunningen.

Externe inhuur ROW

De komst van de Omgevingswet en de werkdruk bij RO in combinatie met het gebrek aan (vast)personeel resulteert in hoge inhuurkosten bij deze afdeling. Deze meerkosten

zijn geraamd op €282.000,- en kunnen eveneens worden gedekt uit de hogere legesinkomsten. De extra taken die op dit moment op het gebied van Volkshuisvesting worden uitgevoerd worden gedekt vanuit de opgenomen stelpost voor het uitvoeringsprogramma van het college. De kosten hiervoor bedragen €470.000,-.

Project Zaakgericht Werken

De kosten die dit jaar worden gemaakt voor het project Zaakgericht Werken worden ingeschat op €275.000,-. In 2022 is voor de totale kosten van dit project een inschatting gemaakt van €1.100.000,- ; dit bedrag is toegevoegd aan de reserve 'Zaakgericht Werken'. Voor dit jaar wordt bovengenoemd bedrag uit de reserve onttrokken ter dekking van de gemaakte kosten.

Baten

De inkomsten zijn bij dit onderdeel met **€1.073.000,-** verhoogd. Hiervoor zijn 2 oorzaken aan te wijzen.

Belastingsamenwerking

In totaliteit kan er voor dit jaar aan loon- en overheadkosten voor de belastingsamenwerking €523.000,- worden doorbelast naar de gemeenten Hattem, Elburg en Oldebroek.

Gedetacheerd personeel

Dit jaar heeft er veel detachering van personeel plaatsgevonden; naast de hiervoor al geraamde opbrengsten kan hier nogmaals €275.000,- voor worden bijgeraamd.

Project Zaakgericht Werken

De verwachte kosten die in 2024 worden gemaakt voor het project Zaakgericht Werken worden gedekt door een onttrekking uit de hiervoor ingestelde reserve. Deze mutatie van €275.000,- maakt deel uit van de hogere inkomsten bij dit onderdeel.

Algemene dekkingsmiddelen

Toelichting op product Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de BBV-richtlijnen worden deze budgetten onder een separaat hoofdstuk opgenomen. De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, daarnaast de OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Algemene dekkingsmiddelen	1.014.780	0	1.014.780	311.455	703.325
Totaal Lasten	1.014.780	0	1.014.780	311.455	703.325
Baten					
Algemene dekkingsmiddelen	-45.601.661	-1.907.500	-47.509.161	-38.965.904	-8.543.257
Totaal Baten	-45.601.661	-1.907.500	-47.509.161	-38.965.904	-8.543.257
Resultaat	-44.586.881	-1.907.500	-46.494.381	-38.654.449	-7.839.932

Toelichting op de lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

Geen mutaties.

Baten

De inkomsten bij onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** kunnen met **€1.908.000,-** worden verhoogd. Deze verhoging wordt door een vijftal mutaties veroorzaakt die hieronder zijn toegelicht.

Dividend ROVA

Door de ROVA is over het boekjaar 2023 €45.500,- minder aan dividend uitgekeerd.

Rentevergoeding banksaldo

Bij de Voorjaarsnota 2024 was al €750.000,- rentevergoeding bijgeraamd. Voor de rest van het jaar kan hieraan nog eens €450.000,- worden toegevoegd. Dit komt doordat de grote investeringen minder snel worden uitgevoerd dan verwacht; hierdoor blijft het banksaldo hoog. Daarnaast is de rentevergoeding over dit openstaande saldo nog steeds fors.

Renteverrekening Belastingdienst

De Belastingdienst heeft de gemeente Heerde vorig jaar een claim opgelegd voor niet betaalde (boete)rentekosten. Tegen deze claim is met succes bezwaar aangetekend; inmiddels is het totale bedrag plus een rentevergoeding (€250.000,-) van deze instantie terugontvangen.

Meicirculaire 2024

De doorrekening van de Meicirculaire 2024 met daarbij de raming voor toekenning van de vergoeding vanuit het BTW-compensatiefonds resulteert in een positieve bijstelling van €1.203.000,- voor dit jaar.

OZB-inkomsten

De werkelijke OZB-inkomsten zijn hoger dan de raming, deze opbrengsten kunnen met €50.000,- worden verhoogd.

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2024 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2024 (P+W+najaar)	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
Onvoorzien	50.000	-30.000	20.000	0	20.000
Totaal Lasten	50.000	-30.000	20.000	0	20.000
Resultaat	50.000	-30.000	20.000	0	20.000

Toelichting op de baten en lasten onvoorzien

Lasten

Dit jaar is de post **Onvoorzien** nog niet aangewend. Voorgesteld wordt daarom om **€30.000,-** hiervan af te ramen. Er resteert dan nog een budget van €20.000,- (2 gebeurtenissen).

Totaaloverzicht mutaties

Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur			
Bijraming onderhoud brandweerkazernes	20.000		20.000
Bijraming rijksleges/secretarieleges	50.000	100.000	-50.000
Bijraming verkiezingen	13.000		13.000
Bijraming Heerde 850 jaar (dekking reserve 'Heerde 850 jaar')	25.000	25.000	0
Aframing internationale contacten	-10.000		-10.000
Aframing onderhoud grootschalige basiskaart Heerde	-5.000		-5.000
Ruimte, Ondernemen en Wonen			
Bijraming subsidie nationaal isolatieprogramma (duurzaamheid)	172.646	172.646	0
Bijraming verhoging CDOKE bijdrage (duurzaamheid)	33.832	33.832	0
Aframing subsidie Ondernemersfonds	-10.000		-10.000
Bijraming energiekosten markten en standplaatsen	18.000		18.000
Bijraming laatste fase aanleg op- en afritstelsel A28 (dekking reserve 'Op- en afrittenstelsel A28')	250.000	250.000	0
Bijraming subsidie Visit Veluwe	30.000		30.000
Bijraming ontvangst vereveningsfonds sociale woningbouw (toevoeging aan voorziening 'Sociale woningbouw')	114.000	96.000	18.000
Aframing budgetten RO/planschades	-20.000		-20.000
Bijraming uitvoeringskosten Omgevingswet (taakmutatie Meicirculaire 2024 overheveling naar reserve 'Omgevingswet')	119.000		119.000
Aframing budget Omgevingswet	-20.000		-20.000
Bijraming leges Omgevingsvergunningen		375.000	-375.000
Bijraming ontvangst Groenfonds (toevoeging aan voorziening 'Groenfonds')	75.000	75.000	0
Aframing budgetten diverse gemeentelijke gebouwen	-18.000		-18.000
Aframing gebruikerslasten De Heerd	-110.000		-110.000
Bijraming achterstallig onderhoud Villa Jacoba (toevoeging aan reserve 'Onderhoud gebouwen')	500.000		500.000
Aframing kosten pilot autoluw maken centrum Heerde	-10.000		-10.000
Bijraming budget biodiversiteit	39.000		39.000
Bijraming snoeien bomen sportparken	10.000		10.000
Bijraming omheining molen De Vlijt	8.000		8.000
Bijraming vergoeding pacht oefenterrein defensie (uit 2023)		43.000	-43.000
Bijraming opbrengst verkoop oude vrachtauto buitendienst		30.500	-30.500

Bijraming opbrengst vergoeding prullenbakken		9.000	-9.000
Bijraming aanpassing route-systeem gladheidsbestrijding	30.000		30.000
Bijraming opbrengst verkoop perceel grond		25.000	-25.000
Sociaal maatschappelijk			
Aframing aangevraagde subsidies Monumentenzorg	-6.500		-6.500
Bijraming subsidie Corona stichting Molenbezit (dekking reserve 'Corona')	9.600	9.600	0
Aframing budgetten STIP uitvoeringskosten algemeen/jeugd/volwassenen	-21.500		-21.500
Bijraming huur lesunit (tijdelijk)	10.000		10.000
Aframing budgetten sportbeleid	-14.000		-14.000
Bijraming Jeugdzorg (ZIN en PGB)	62.100		62.100
Aframing budgetten Jeugdhulp/Jeugdgezondheidszorg	-15.000		-15.000
Bijraming budget WSW/participatie (Meicirculaire 2024)	281.600		281.600
Aframing inburgering nieuwkomers	-32.000		-32.000
Bijraming uitkeringsadministratie Oldebroek	43.000		43.000
Aframing bijstandsuitkeringen/BUIG-uitkering	-51.000	-195.195	144.195
Aframing kosten bewindvoerder	-11.600		-11.600
Bijraming woningaanpassingen/vervoersvoorzieningen	30.000		30.000
Bijraming Wmo (ZIN en PGB)	231.000		231.000
Bijraming eigen bijdrage Wmo		16.000	-16.000
Bijraming kosten Basismobiliteit	132.000		132.000
Aframing vrijwilligers	-13.000		-13.000
Bijraming algemene voorziening schoon en leefbaar huis	95.000		95.000
Bedrijfsvoering			
Aframing voordelig begrotingssaldo 2024	-450.709		-450.709
Aframing stelpost uitvoeringprogramma college	-470.000		-470.000
Aframing restant uitvoeringsprogramma (toevoeging aan bestemmingsreserve 'Uitvoeringsprogramma college')	-190.000	-190.000	0
Aframing budget streekarchief (overhevelen naar nieuw te vormen reserve 'Streekarchief')	-80.000	-80.000	0
Overhead			
Aframing gemeentelijke website	-5.000		-5.000
Bijraming externe inhuur ROW (dekking extra legesinkomsten)	282.000		282.000
Bijraming externe inhuur ROB wegbeheerder (dekking extra legesinkomsten)	93.000		93.000
Bijraming externe inhuur ROW (dekking uitvoeringsprogramma college)	470.000		470.000

Bijraming doorbelasting Belastingssamenwerking	408.600	523.000	-114.400
Bijraming doorbelasting gedetacheerd personeel		275.000	-275.000
Bijraming kosten project Zaakgericht Werken (dekking reserve 'Zaakgericht Werken')	275.000	275.000	0
Algemene dekkingsmiddelen			
Bijraming renteopbrengst openstaand tegoed banksaldo		450.000	-450.000
Bijraming renteverrekening Belastingdienst		250.000	-250.000
Bijraming Algemene Uitkering (Meicirculaire 2024 / Afrekening BCF)		1.203.000	-1.203.000
Aframing ontvangst dividend ROVA		-45.500	45.500
Bijraming OZB-inkomsten		50.000	-50.000
Onvoorzien			
Aframing post Onvoorzien (gedeeltelijk)	-30.000		-30.000
Begrotingssaldo na verwerking Najaarsnota 2024			-1.438.814